

Zimo prespimo

Življenje v zimskem času za živali ni enostavno. Da bi lahko preživele, potrebujejo veliko hrane. A te je pozimi malo. Nekatere se zato mrzlim zimskim dnevom in pomanjkanju hrane izognejo tako, da ta čas prespijo.

Zimsko spanje, ki ga imenujemo tudi hibernacija, lahko traja različno dolgo. Nekatere živali neprekinjeno spijo več mesecev. Spet druge spijo v krajših presledkih, se večkrat zbudijo in so aktivne. Prav vse pa se morajo na čas zimskega mirovanja dobro pripraviti.

Zaloge in varen brlog za sladko spanje

Priprave na prezimovanje trajajo več tednov. Živali si morajo poiskati varno mesto za spanje in ustvariti zadostno zalogo maščobe v telesu. Maščobe so namreč glavni vir energije, ki živali ohranja pri življenju med zimskim mirovanjem. Zato morajo v jesenskih mesecih pojesti čim več hrane.

Ko začne temperatura zunaj padati, postanejo živali vse bolj počasne in se kmalu umaknejo v svoje toplo postlane brloge. Manjši sesalci, za katere je značilno pravo zimsko spanje, tam prespijo vso zimo. Takšni zaspanci so recimo ježi, polhi in netopirji.

Med živali, ki zimo prespijo, spadajo ježi, polhi, svizci, tekunice, hrčki in netopirji.

Pregovorni zaspanci medvedi večino zime sicer preživijo v brlogih, vendar je njihov spanec bolj podoben dremežu, iz katerega se redno zbudijo. Svoj brlog tudi večkrat zapustijo, da si poiščejo hrano. Nekatere samice pa pozimi kotijo mladiče.

Zimsko spanje ni običajno spanje

Čeprav so živali videti, kot bi spale, se v njihovem telesu takrat dogajajo procesi, povsem drugačni od navadnega spanca. Dihanje se tako upočasni, da je še komaj zaznavno. Njihov srčni utrip pa se zmanjša na zgolj nekaj udarcev na minuto.

Upočasnijo se tudi presnovni procesi in kroženje krvi v telesu. Živali so zato na otip hladne. Čeprav so sesalci **toplokrvne** živali, se njihova telesna temperatura v času hibernacije zniža tako zelo, da je komaj kaj višja od temperature okolja. To pomeni, da lahko meri zgolj stopinjo ali dve nad ničlo.

Ko je zbujanje lahko nevarno

Ob koncu zimskega spanja sledi faza prebujanja. Za zbujanje porabijo živali ogromno energije, saj se mora njihovo telo najprej ogreti. Pomembno vlogo pri tem imajo preostale zaloge maščobe v telesu. Če živali nimajo na voljo zadosti maščob, potrebnih za zbujanje, lahko celo poginejo.

FOTOGRAFIJE: SHUTTERSTOCK

Nekatere glodavci, kot so recimo veverice, se iz spanja večkrat zbudijo in obnavljajo svoje maščobne zaloge z oreščki, ki jih naberejo ter shranijo v jesenskih mesecih. Pri ježih pa zimsko spanje traja neprekinjeno, zato je za njih prebujanje še posebej nevarno, saj imajo takrat na voljo zelo malo energije.

Če žival med zimskim spanjem nekaj nepričakovano zbudi, porabi veliko dragocene energije. Če ji izgubljene maščobe ne uspe nadomestiti, ji lahko zmanjka goriva za ponovno prebujanje.

Pustimo jih spati

Kadar pozimi naletimo na spečega netopirja na podstrešju ali ježka na vrtu, ga torej pustimo pri miru. Ne vznemirjajmo in zbudimo ga, saj je to zanj lahko usodno. Lahko pa živalim ponudimo varno zatočišče na našem vrtu. Sploh ježki bodo v jeseni veseli kupa listja ali votlega debla, v katerem bodo prezimili. Lahko jim nastavimo tudi toplo hišico in posodico z mačjimi briketi, da si naberejo zalogo za dolgo spanje.